

KONFERENCJA

21 maja 2025 r.

pn. „*Stan i potrzeby lokalnych partnerstw ds. wody po 5. latach funkcjonowania*”

Tytuł: Dobre praktyki - Ogólnopolskie Forum Lokalnych Partnerstw Wodnych na przykładzie woj. opolskiego

autor: Adam Ulbrych

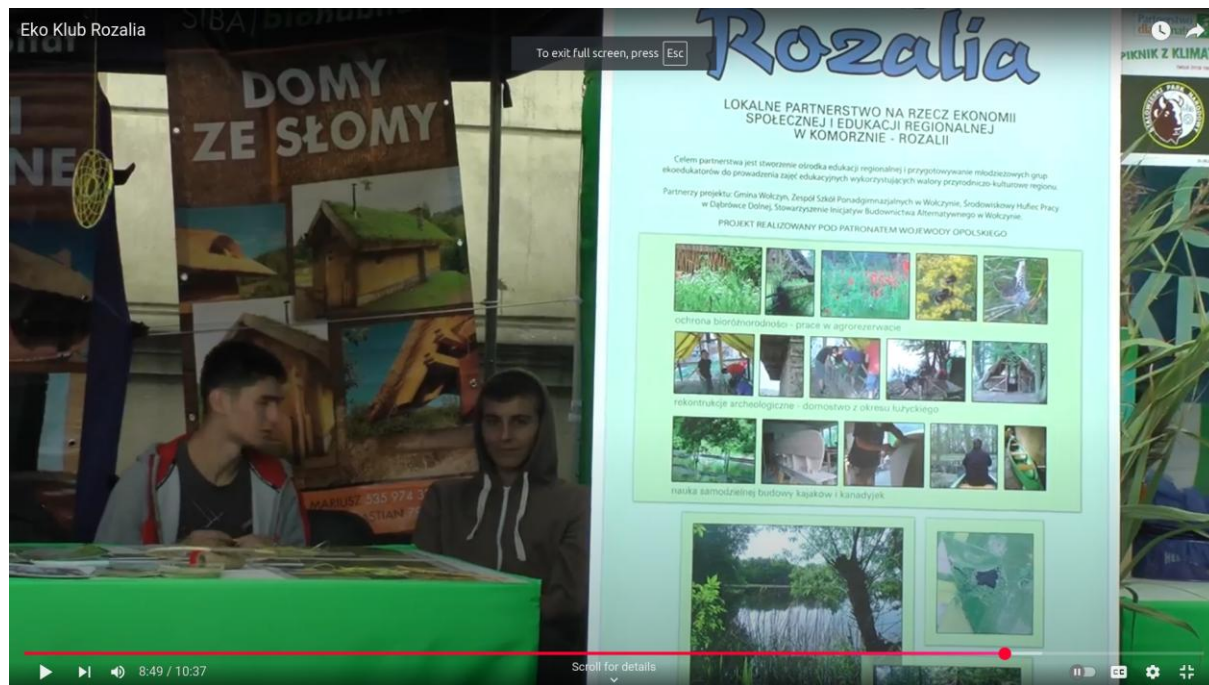
Ogólnopolskie Forum Lokalnych Partnerstw Wodnych

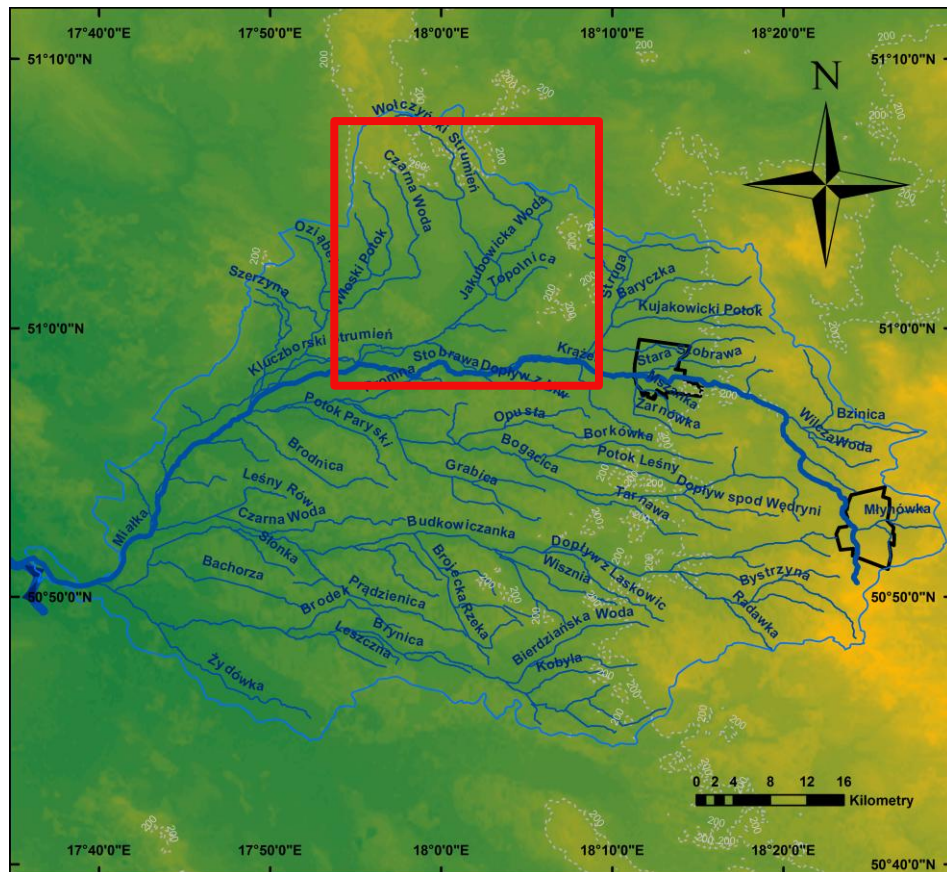
„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Materiał przygotowany przez p. Adama Ulbrycha na zlecenie Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.
Operacja pn.: „Lokalne partnerstwa ds. wody (LPW)” współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projekt odtwarzania miejsca rozrodu płazów w miejscu dzikiego wysypiska śmieci, sfinansowany przez Fundację Wspomagania Wsi lata 2008-2010

Zarządzanie zlewniowe

Rzeka Stobrawa:

zlewnia o powierzchni 160 tys. ha
570 km rzek
25 jazów
33 zastawki

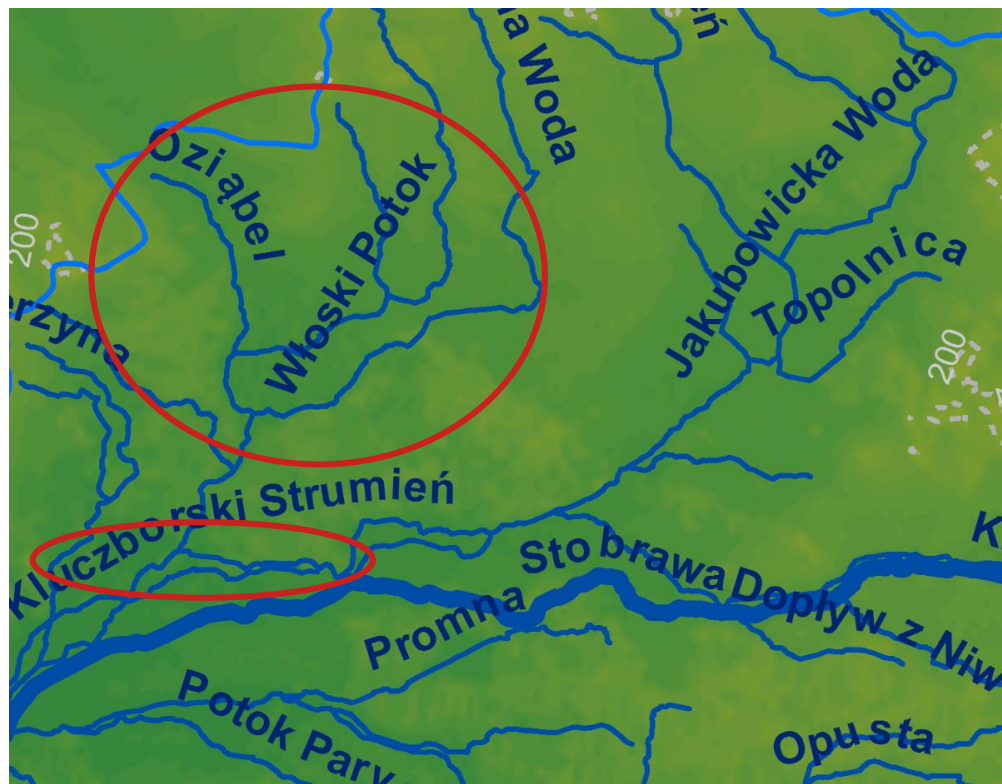
Nadzór nad terenem sprawują 4 osoby
(pracowników fizycznych: 0)

koszt prac utrzymaniowych:
2 mln PLN w 2024 r., 600 tys. PLN w 2025 r.

Pole Mokotowskie w Warszawie:

park o powierzchni 73 ha
rewitalizacja parku: koszt 41,7 mln PLN

liczba pracowników: ?
koszt utrzymania: ?

**Istniejące ale zdegradowane
zbiorniki mikroretencji**

42 zbiorniki

pow. łączna: 76 ha

retencja: 1,33 mln m³

Łąki o pow. ok. 160 ha

1 jaz i 12 zastawek,

koszt remontu: ok. 300 tys. PLN, w tym
dotacja dla spółki wodnej 30 tys. PLN

retencja 1 mln m³

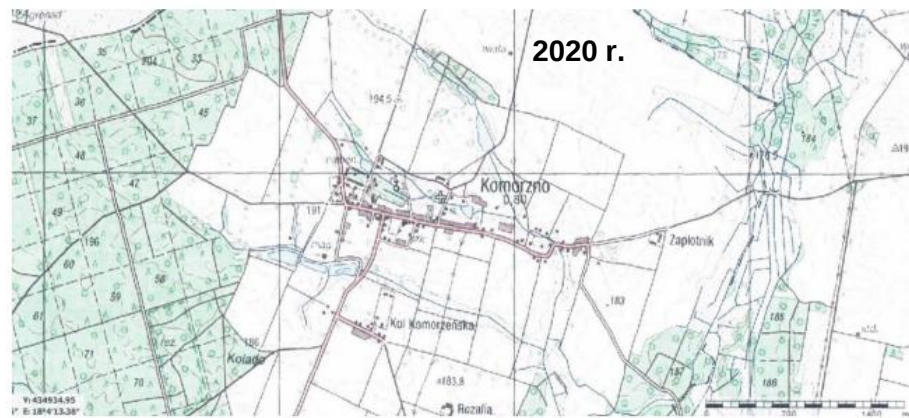

„Program odtwarzania retencji naturalnej i mikroretencji w zlewni rzeki Stobrawy”

Zamawiający:

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
Ul. Piastowska 14, 45-082 Opole

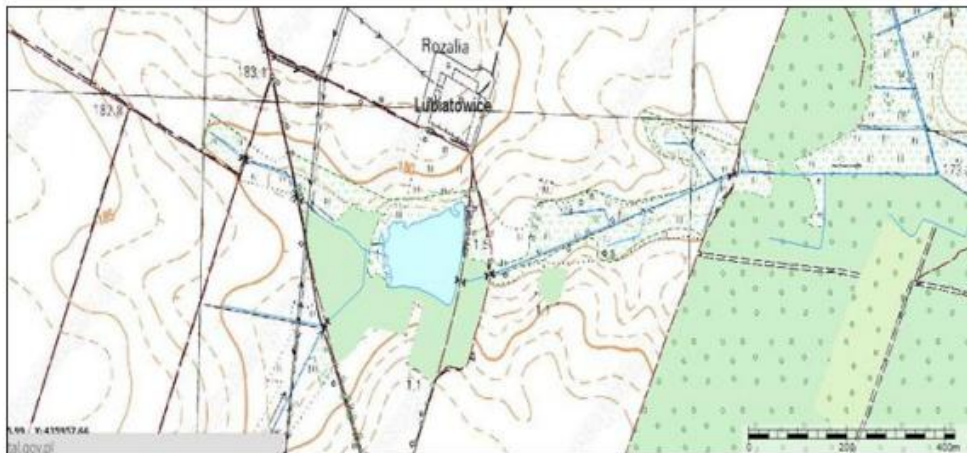
Ryc. 13 Zbiorniki wodne w okolicach Komorzna

Program odtwarzania naturalnej retencji i mikroretencji w zlewni rzeki Stobrawy

Przykład nr 2

Odtworzonu/zrenaturalizowany zeutrofizowany zbiornik wodny na terenie użytku ekologicznego „Rozalia” w Lubińcu. Obecnie zbiornik ma powierzchnię ok. 2 ha i średnią głębokości ok. 2 m.

Zretencjonowano w nim więc ok. 40,0 tys m^3 , koszt jednostkowy wyniósł więc (przy kosztach całkowitych ok. 15.000,00 zł) 0,375 zł / m^3 zretencjonowanej wody.

Ryc. 17 Odtworzony zbiornik wodny (użytek ekologiczny Rozalia)

Użytek ekologiczny położony jest ok. 1,5 km na S od wsi Komorzno, w niewielkiej odległości sąsiaduje z zabudowaniami majątku „Rozalia”. Informacje o walorach przyrodniczych tego terenu zaczęło gromadzić w 2006 roku Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura” z Wrocławia, w celu przygotowania wniosku o utworzenie użytku. Użytek ekologiczny obejmuje zadrzewienie śródpolne, staw oraz przylegające do nich fragmenty łąk i szuwarów. Obiekt zajmuje część działki nr 371/1 i zajmuje powierzchnię 6,28 ha.

Przykład nr 3

Przedsięwzięcie inwestycyjne pn.: „Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500” realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 prowadzono od 2009 do 2011 r. Po napełnieniu zbiornika dokonano odbioru końcowego w dniu 21.10.2011 r. oraz oddano do użytku w dniu 14.11.2012 r. po uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie. Zbiornik wodny Kluczbork jest obiektem tzw. małej retencji mającym na celu zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej miasta Kluczboraka.

Poniżej przedstawiono parametry obiektu:

- powierzchnia zalewu przy NPP: 55,7 ha,
- powierzchnia zalewu przy Max. PP: 56,7 ha,
- średnia głębokość przy NPP: 2,00 m,
- średnia głębokość przy Max. PP: 3,00 m,
- pojemność zbiornika przy NPP: 1100 tys. m³,
- klasa budowli hydrotechnicznej: III.

Zbiornik retencyjny Kluczbork został utworzony przez zamknięcie rzeki Stobrawy w km 61+500 km jej biegu zaporą ziemną o wysokości konstrukcyjnej do 6,0 m szerokości w koronie 4,5 m. Zapora ziemna zbiornika składa się z dwóch części:

Koszt całkowity wyniósł ok. 25,0 mln zł.

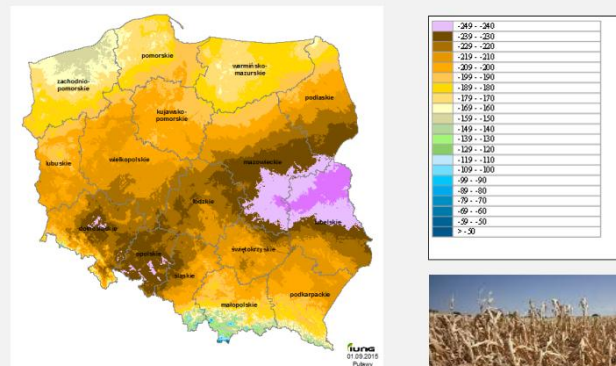
Zretencjonowano w nim maksymalnie ok. 1.700,0 tys m³, koszt jednostkowy wyniósł więc (przy kosztach całkowitych ok. 25,0 mln zł) 14,62 zł / m³ zretencjonowanej wody.

Program Mikroretencji

Klimatyczny Bilans Wodny - 2015; okres 1.VI-31.VIII.

„Mikroretencja” to nie „mała retencja”, której efektem jest budowanie raz na kilka lat jednego zbiornika retencyjnego na region. Konieczne jest zatrzymywanie wody w bardzo wielu miejscach na raz. To podejście z powodzeniem zastosowały Lasy Państwowe budując w ostatnich latach ponad 4000 takich zbiorników w kraju.

Program mikroretencji będzie obejmował działania o pozytywnym wpływie na stan wód w rozumieniu **Ramowej Dyrektywy Wodnej**, poprzez:

- Ograniczenie i spowolnienie spływu wód z ciągów drenarskich (odtworzenie lub odbudowa mikro zbiorników na wylotach rur drenarskich).
- Renaturyzację mokradeł i obszarów wodno błotnych, tj. odtwarzanie naturalnych warunków dla funkcjonowania wilgotnych łąk.
- Zwiększanie retencji glebowej użytków rolnych i leśnych.

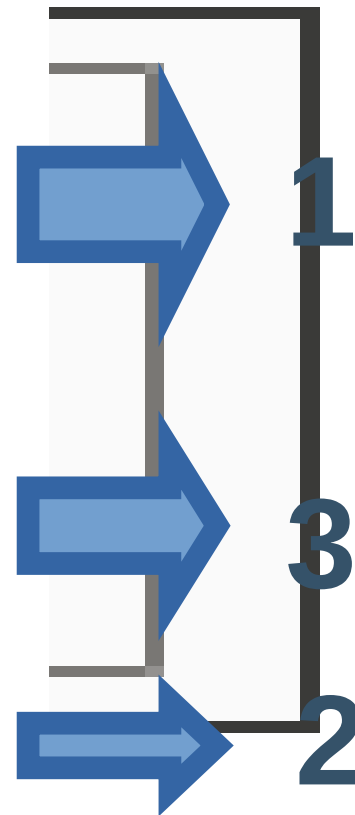

Inwestycja B3.3.1 w KPO

ZAKRES WSPARCIA

Inwestycja B3.3.1. *Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich* obejmować będzie następujące zakresy wsparcia:

- **Obszar A:** aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich przez ośrodki doradztwa rolniczego w formie Lokalnych Partnerstw Wodnych¹ (LPW) na rzecz działań w poprawę gospodarki wodnej. Wsparcie obejmie, organizację szkoleń, warsztatów, wyjazdów studyjnych, wypracowywanie planów działań dotyczących niezbędnych przedsięwzięć z zakresu poprawy gospodarki wodnej, w szczególności na terenach rolnych lub leśnych,
- **Obszar B:** przedsięwzięcia związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych oraz niewielkich urządzeń wodnych (w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania), w celu rozwoju ogólnopolskiego systemu retencji wodnej na obszarach wiejskich, realizowane na terenach rolniczych. Możliwa będzie również realizacja inwestycji na wiejskich terenach zurbanizowanych pod warunkiem, że inwestycje oprócz gromadzenia wody, będą również wywierały pozytywny wpływ na grunty rolne lub leśne,
- **Obszar C:** inwentaryzacja urządzeń melioracji wodnych w celu stworzenia aktualnej bazy danych urządzeń melioracji wodnych i gruntów zmeliorowanych.

OSTATECZNY ODBIORCA WSPARCIA:

- Samorząd gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich, lub związek gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich realizujący inwestycje na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich (obszar B);
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie PGW WP (obszar C);
- Jednostki doradztwa rolniczego (obszar A).

BUDŻET:

289 mln EURO

TRYB WYBORU PRZEDSIĘWZIĘĆ:

- Planuje się odrębne konkursy:
 - dla JST na realizację inwestycji dot. urządzeń melioracji wodnych i urządzeń wodnych na terenach rolniczych lub leśnych i rewitalizację byłych i istniejących zbiorników wodnych w celu rozwoju ogólnopolskiego systemu retencji wodnej na obszarach wiejskich;
 - dla jednostek doradztwa rolniczego na realizację działań związanych z aktywizacją i promocją Lokalnych Partnerstw Wodnych;
 - dla PGW WP na prace inwentaryzacyjne związane z opracowaniem bazy danych urządzeń melioracji wodnych i gruntów zmeliorowanych.

¹ Lokalne Partnerstwa Wodne (LPW) rozumiane jako dobrowolne formalne lub nieformalne zrzeszenia osób i podmiotów zaangażowanych w gospodarowanie wodą na terenie danego powiatu, utworzone z udziałem Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, znajdujące się w wykazie, który prowadzi i udostępnia na swojej stronie internetowej Centrum Doradztwa Rolniczego.

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO W BRWINOWIE

Dziękuję za uwagę

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja realizowana przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.